

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben enkele fracties de behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen over brief van de minister en staatssecretaris van Economische Zaken over de voortgangsbrief over de opheffing publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (Kamerstuk 32 615, nr. 8).

De voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Hamer

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Van de Wiel

Inhoudsopgave

I.	Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
	Vragen van de leden van de VVD-fractie	2
	Vragen van de leden van de PvdA-fractie	3
	Vragen van de leden van de PVV-fractie	6
	Vragen van de leden van de CDA-fractie	6
	Vragen van de leden van de D66-fractie	9
	Vragen van de leden van de ChristenUnie-fractie	9
	Vragen van de leden van de SGP-fractie	10
II.	Antwoord / Reactie van de minister	11

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de voortgangsbrief betreffende de opheffing van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (PBO). De leden hebben ten aanzien van deze brief de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de VVD-fractie zien, evenals het kabinet, in de opheffing van de product- en bedrijfsschappen een kans om een deel van het openbaar bestuur te vernieuwen, de lasten voor het bedrijfsleven te beperken en de verantwoordelijkheidsverdeling tussen Rijksoverheid en de private sector op de taakgebieden van de PBO te herijken. De leden van de VVD-fractie delen eveneens het standpunt van het kabinet dat de opheffing van de productschappen en bedrijfsschappen een grote verandering teweegbrengt voor het (agrarisch) bedrijfsleven. De afbouw van de schappen dient daarom zorgvuldig, maar ook met de nodige snelheid, te gebeuren. De leden van de VVD-fractie willen van de minister weten hoe de continuïteit van uitvoering van publieke taken geborgd wordt, export behouden blijft en de ontwikkeling van innovaties wordt voortgezet tijdens het afbouwproces van de schappen?

De leden van de VVD-fractie lezen dat in samenwerking met de schappen de afgelopen periode is geïnventariseerd welke taken en activiteiten als publiek zijn aan te merken. Daarbij is tevens bezien of bepaalde taken, hoewel deze niet onder de publieke taken vallen, toch door de Rijksoverheid (het ministerie van Economische Zaken of het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport) moeten worden overgenomen, omdat ze onmisbaar zijn voor een goede uitoefening van de publieke taak. Kan de minister toelichten om welke taken het hier gaat en aangeven waarom deze taken onmisbaar zijn voor een goede uitoefening van de publieke taak?

In de brief is een overzicht opgenomen van publieke taken die zullen worden ondergebracht bij de ministeries van EZ en VWS. De leden van de VVD-fractie constateren dat in het overzicht ook de regelgeving betreffende welzijnsnormen voor konijnen, nertsen, vleeskuikenhouderbedrijven en kalkoenen is opgenomen. Deze leden vinden dit opmerkelijk, omdat hier sprake is van regelgeving die de sectoren zichzelf hebben opgelegd door middel van productschapverordeningen. Kan de minister aangeven waarom hij het noodzakelijk vindt om deze regelingen te scharen onder publieke taken?

De leden van de VVD-fractie lezen dat met het opheffen van de productschappen ook het convenant Diergezondheidsfonds wordt beëindigd. Het is noodzakelijk dat de afspraken, onder andere over medefinanciering door het bedrijfsleven, worden voortgezet. Kan de minister alvast een indicatie geven over hoe medefinanciering vanuit het bedrijfsleven straks wordt vormgegeven? De leden van de VVD-fractie lezen verder dat de productschappen daarnaast autonome regelgeving hebben met betrekking tot monitoring en bestrijding van dierziekten waarvoor geen (EU-)wettelijke monitorings- of bestrijdingsplicht geldt, de zogenaamde bedrijfsgebonden ziekten. Deze regelgeving draagt bij aan een hoog gezondheidsniveau in de sector en daarmee aan de mogelijkheden voor export. De leden van de VVD-fractie willen van de minister weten of deze taken worden overgenomen door het ministerie van EZ of worden belegd bij de private kwaliteitssystemen? De leden van de VVD-fractie is de mening toegedaan dat de uitvoering van het beleid op het vlak van diergezondheid en plantgezondheid zoveel mogelijk bij het bedrijfsleven moet blijven en of worden belegd via de private kwaliteitssystemen.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de sector gebruik kan maken van de mogelijkheden die het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) biedt nu de productschappen ophouden te bestaan. Kan de minister aangeven welke mogelijkheden het GLB biedt en wat de voor- en nadelen van deze opties zijn? Welke alternatieve financieringsmogelijkheden voor de publiek-private samenwerkingsverbanden in het kader van de innovatiecontracten in de topsectoren zijn opgestart en worden onderzocht? Kan de minister in zijn antwoord ook de relatie weergeven met het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) en kan hij hierbij in het bijzonder ingaan op de werking en het functioneren van de producentenorganisaties binnen de visserijsector?

De leden van de VVD-fractie lezen verder dat de kosten van opheffing voor rekening komen van de schappen, met uitzondering van de kosten die gemoeid zijn met de overdracht van de publieke taken en de daarbij behorende medewerkers. Kan de minister een indicatie per productschap en bedrijfschap geven hoe hoog deze kosten zullen zijn en of de schappen in staat zijn om deze kosten binnen de eigen reserves op te vangen?

Tot slot zijn de VVD-fractieleden benieuwd naar de lastenverlichting voor het bedrijfsleven als gevolg van de opheffing van de PBO. Kan de minister daarvan een overzicht geven?

Vragen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voornemens van de minister. Graag willen deze leden nog enkele vragen voorleggen en opmerkingen maken.

Het is conform het regeerakkoord dat de publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties worden opgeheven, maar deze leden hechten er zeer aan om het kind niet met het badwater weg te gooien. Het is goed dat er een herijking plaats zal vinden van de taken en dat het toezicht op de wettelijke taken duidelijk onder politieke verantwoordelijkheid van de minister zullen vallen. Dit vergroot het democratische gehalte en de transparantie, maar de leden van de PvdA-fractie krijgen ook graag een brief van de minister, waarin wordt toegelicht hoe hij de waardevolle elementen uit de productschappen, zoals de private bijdrage aan onderzoek, zal behouden. In hoeverre is de nu voorgestelde planning van overdracht van taken per 1 januari 2014 haalbaar, zodat er snel duidelijkheid komt voor de werknemers?

De leden van de PvdA-fractie wensen duidelijkheid over welke taken van de PBO niet worden niet overgenomen door de ministeries van EZ en VWS. Wat zijn de consequenties van het niet overnemen van deze taken voor de Nederlandse economie en kan de minister dit in het bijzonder aangeven voor de agrarische sector, de ambachtseconomie en de detailhandel? Wat zijn de gevolgen voor de consument? Hoe gaat de minister voorkomen dat de informatie of activiteiten wegvallen die voor de uitvoering van overheidsbeleid cruciaal zijn? Welke maatschappelijke kosten brengt het opheffen van het stelsel met zich mee? Kan de minister een volledige kosten-batenanalyse verschaffen van het opheffen van het stelsel?

De minister geeft aan over een aantal taken medebewind te willen voeren. Hoe ziet de minister deze invulling van het medebewind en hoe gaat dit in de praktijk vorm krijgen, zo vragen de leden van de PvdA-fractie. Wanneer is het advies van de Sociaal Economische Raad (SER) over ambachtseconomie gereed en wat zijn de geplande vervolgstappen? Hoe wordt de specifieke kennis over en voor de ambachtelijke branches gebundeld en geborgd, zodat deze beschikbaar blijft voor deze branches? Welke maatschappelijke kosten zijn er verbonden aan het opheffen van het Hoofdbedrijfschap Ambachten (HBA)? Kan de minister een nauwkeurige kosten-baten analyse verschaffen? Hoe worden de negatieve gevolgen van de opheffing opgevangen?

Wat zijn de mogelijke gevolgen, zowel financieel als maatschappelijk, voor de plant- en diergezondheid? Waar gaan in de toekomst de middelen vandaan komen voor het Dier- en plantgezondheidsfonds en over hoeveel middelen gaat het? De leden van de PvdA-fractie zien in de plannen mogelijke gevolgen voor het dierenwelzijn, omdat een aantal succesvolle initiatieven, zoals het Beter-Leven Keurmerk, opgezet zijn vanuit samenwerking tussen PBO's en andere maatschappelijke organisaties, zoals de Dierenbescherming. Hoe kan voortzetting van een aantal dierenwelzijnsinitiatieven, die nu vanuit de sector gerealiseerd worden, geborgd blijven en wat is hierin de rol van de overheid? Is het instellen van een dierenwelzijnsfonds hiervoor bijvoorbeeld een mogelijkheid, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

Eén van de doelstellingen van opheffing van de PBO's is «lastenvermindering» voor het bedrijfsleven. In de brief aan de Kamer wordt hier ook naar verwezen. Hoe groot is deze lastenvermindering? Welk deel hiervan is het gevolg van het verminderen van uitgaven en welk deel is het gevolg van verschuiving van lasten van het bedrijfsleven naar de belastingbetaler?

Voor welke publieke taken die overgaan van de PBO's naar de ministeries van EZ en VWS komt de financiering straks voor rekening van de belastingbetaler, terwijl die voorheen voor rekening van de ondernemers was? Welke taken worden nog wel in rekening gebracht bij de ondernemers? Hoe gebeurt dit? Is daar onderscheid naar sector en/of branche? Zo ja, welke en op welke wijze gebeurt dit, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

Hoe gaat de bestrijding van crisis op het gebied van voedselveiligheid of bij dier- en plantziekten straks vorm krijgen als dit van de brancheorganisaties afhankelijk zal zijn? Niet alle bedrijven zijn hier immers bij aangesloten. Is de overheid voornemens om de kosten van publieke taken, zoals voedselveiligheidscontroles via retributies, alsnog bij de ondernemers in rekening te brengen, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

Bij uitbraken van dierziektes (en plantziektes) hebben de productieschappen een belangrijke rol in de totale crisisaanpak gespeeld. Hoe ziet

de overheid de samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven bij een dierziekte in de nabije toekomst en welk risico loopt de samenleving hier? Op welke wijze worden de bijdragen in het Diergezondheidsfonds van de (pluim)veehouders vanaf 2014 georganiseerd, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

Bij promotieprogramma's waar de Europese Unie (EU) aan bijdraagt wordt de nationale cofinanciering nu vaak opgebracht via de Productieschappen. Hoe kan hier vanaf 2014 in voorzien worden? Hoe wordt de financiering van de topsectoren gegarandeerd? Hoe worden onderzoeksgelden veiliggesteld, zodat de Nederlandse toppositie in agrarisch onderzoek niet verloren gaat?

Het Regeerakkoord is duidelijk over opheffing van de PBO's. De product- en bedrijfsschappen worden opgeheven. Publieke taken die nu binnen de publiekrechtelijke organisatie worden uitgevoerd, zullen worden ondergebracht bij het ministerie van Economische Zaken. Ondernemers kunnen ervoor kiezen de andere taken, zoals voorlichting, promotie en belangenbehartiging op eigen kosten uit te voeren, bijvoorbeeld in een brancheorganisatie. Komen hiermee de kosten, die werden opgebracht door het bedrijfsleven voor de publieke taken, voor rekening van de belastingbetaler?

Het Productschap Vee, Vlees en Eieren (PVE) inde in 2011 bijna 13 miljoen euro aan heffingen en retributies. Welk deel hiervan was bedoeld voor publieke taken? Hoe worden deze kosten in de toekomst bij de betreffende agrarische ondernemers neergelegd, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

Via de productschappen kan worden gehandhaafd door onder andere gebruik te maken van het tuchtrecht. Dit instrument kan straks niet meer worden ingezet. Wat zijn hiervan de gevolgen voor de verschillende plantaardige en dierlijke sectoren?

Welke alternatieven om te kunnen handhaven zijn beschikbaar en wat zijn hiervan de gevolgen voor zowel de ambtelijke organisatie(s) als de verschillende sectoren en bedrijven?

Hoeveel fte's komen er door de overdracht van taken bij op de verschillende ministeries? Op welke manier wordt in de financiering hiervan voorzien, zo vragen de leden van de PvdA-fractie. Hoe verhoudt zich de komst van «nieuwe» mensen tot de aangekondigde en reeds in gang gezette reorganisaties op de ministeries? Op welke wijze wordt de rechtspositie van alle medewerkers veiliggesteld? Wat zijn de maximale kosten van het «Sociale Plan» dat voor alle productschappen is opgesteld? Kan de minister een overzicht per schap geven van de opheffingskosten?

Is de eerder genoemde 31 miljoen euro nog steeds beschikbaar en waartoe wordt dit ingezet en is dat bedrag voldoende, zo vragen deze leden.

Kunnen alle productschappen uit eigen middelen de kosten van opheffing betalen? Wat wordt er gedaan als er onvoldoende middelen zijn? Welke schappen stellen nog heffingen in om de kosten van opheffen te dekken? Welke kosten van het opheffen worden door de sector zelf gedragen en hoeveel door de overheid en hoe worden deze kosten verdeeld over de betrokken ministeries? Met welke financiële risico's moet een vereffenaar rekening houden en hoe zien die risico's er per PBO uit? Zijn er behalve het ministerie of de SER ook nog andere opties denkbaar om op te treden als vereffenaar? Zo ja, welke opties zijn er, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

Hoe staat het met de mogelijke vorming van interbranche-organisaties? Welke partijen binnen de keten kunnen daarin een rol spelen en mag op toekomstige Europese regelgeving worden vooruit gelopen? Welke onzekerheden ontstaan er nu de behandeling van de intrekkingwet pas in de loop van 2014 volgt?

De leden van de PvdA-fractie zijn akkoord met de planning, zoals die op de laatste pagina wordt gepresenteerd. Zij ontvangen graag een financieel overzicht van de minister voor de te maken en reeds gemaakte kosten die met het opheffen van de schappen gemeoid gaan.

Vragen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de voortgangsbrief opheffing publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie. Wat de leden van de PVV-fractie betreft worden de PBO's liever vandaag dan morgen opgeheven, aangezien zij een blok aan het been vormen voor veel ondernemers. Deze leden kunnen zich dan ook niet vinden in de opmerking van de minister in zijn brief dat de PBO's van grote betekenis geweest zijn voor het bedrijfsleven en verzoeken de minister om deze opmerking terug te nemen. Verder vragen deze leden waarom de afschaffing zo lang op zich laat wachten. De motie daartoe is immers eind 2011 al ingediend en hield een termijn aan van een half jaar. Het is nu anderhalf jaar later en er wordt nog altijd gewacht op de wet. Welke verklaring heeft de minister hiervoor?

Vragen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben diverse malen aangegeven het standpunt van het VVD-PvdA- kabinet niet te delen met betrekking tot het zomaar opheffen van de product- en bedrijfschappen. Schappen waar voldoende draagvlak voor is onder de heffingbetalers zouden, in de ogen van de leden van de CDA-fractie, kunnen worden ontzien. Deze leden zijn van mening dat in het kader van de uitvoering van het regeerakkoord nu een niet gebruikelijke lijn wordt gevolgd, door namelijk eerst de uitvoering te willen regelen en later het wetstraject. Hiermee worden dus onomkeerbare stappen gezet.

De leden van de CDA-fractie hebben naar aanleiding van de voortgangsbrief Opheffing publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie en de niet gebruikelijke lijn nog diverse vragen. Het proces wordt niet op verzoek van de schappen ingezet, maar op initiatief van het kabinet. In de voortgangsbrief staat dat de kosten van de opheffing voor rekening van de schappen komen. Vindt de minister het redelijk om de schappen (lees: de heffingsbetaler) de kosten te laten dragen van een opheffing waar zij zelf niet om gevraagd hebben? Zo ja, kan de minister toelichten waarom?

Het kabinet ziet de opheffing als een kans om de financiële lasten te verlichten. Is een overzicht en onderverdeling (in euro's) per schap beschikbaar over hoe de financiële lasten worden verlicht? De staatssecretaris heeft het Landbouw Economisch Instituut (LEI) gevraagd onderzoek uit te voeren naar de gevolgen van het regeerakkoord voor de agrarische sector. Daarin wordt de afbouw van de agrarische productschappen gekwalificeerd als een lastenverlichting van gemiddeld 1300 euro per agrarisch ondernemer. Kunnen de bewindspersonen garanderen dat na overname van de medebewindtaken en publieke taken deze lastenverlichting overeind blijft of zal er via heffingen, retributies of algemene belastingen toch een lastenverzwaring voor boeren en tuinders komen? Hebben de bewindspersonen inzicht in de

administratieve lasten als gevolg van de overheveling van taken? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kan hiervan een overzicht aan de Kamer worden gezonden, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

In de brief beperkt het kabinet de publieke taken tot dier- en plantgezondheid, voedselveiligheid en gezondheid en crisismanagement. Dit zijn kennelijk taken die het kabinet zelf belangrijk vindt. De leden van de CDA-fractie vinden dit ook belangrijke taken. Vindt de minister duurzame innovatie, die onderdeel is van de topsector agro- en food, niet belangrijk genoeg om minstens ten dele als publieke taak aan te merken? Met het opheffen van de productschappen eindigt ook het convenant Diergezondheidsfonds. De minister wil de afspraken over medefinanciering voortzetten, hetzelfde geldt voor financiering van innovatief onderzoek (Topsectoren). Op welke wijze denkt de minister de afspraken over medefinanciering voort te zetten?

Als dit niet lukt, gaat de overheid dit dan zelf financieren en wat zijn de risico's bij het niet tijdig regelen bij een uitbraak van een dierziekte? Hoe zijn de risico's voor calamiteiten, zoals bij voedselveiligheid, dierziekte enzovoorts afgedekt in de komende onzekere periode?

Er zijn diverse schapverordeningen van kracht met betrekking tot diergeneesmiddelen en antibiotica, zoals voor registratie van antibiotica en verantwoord gebruik van antibiotica op veehouderijbedrijven. Wat betekent het opheffen van productschappen voor de huidige verplichtingen ten aanzien van registratie en rapportage aan de Tweede Kamer, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Het uitgangspunt is dat het gezondheidsniveau en de exportpositie behouden blijven met inachtneming van het feit dat de scheidslijn tussen publieke en private taken soms dun is.

Wat gebeurt met taken die niet worden overgenomen door het ministerie van Economische Zaken, maar wel hierbij van belang zijn? Hoe wordt de betrokkenheid van de heffingsbetalers bij de verordeningen die het ministerie van Economische Zaken overneemt in haar regelgeving gewaarborgd? Heeft de minister in de voorgaande periode gesproken met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven? Zo ja, wat zijn volgens de minister de verwachtingen van het bedrijfsleven bij de overheveling van taken? Welke risico's loopt de exportpositie van Nederland als het stelsel van verordeningen verdwijnt en daarmee ook nogal wat bovenwettelijke afspraken niet meer «sectorbreed» kunnen worden gemaakt? Om welke afspraken gaat het en hoe wordt in de leemte die ontstaat voorzien? Het Veterinair Informatie Punt (VIP) is voor exporterende bedrijven als zéér waardevol betiteld. Het kabinet geeft aan dat export zeer belangrijk is. Welke waarborgen worden geboden om te verzekeren dat het VIP behouden blijft in het kader van de Nederlandse (sector overstijgende) exportbelangen, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Is het kabinet van mening dat medefinanciering van land- en tuinbouw nodig is voor een Diergezondheidsfonds (DGF) en Plantgezondheidsfonds (PGF)? Zo ja, dan veronderstelt dit dat een interbranche-organisatie (IBO) moet worden opgezet voor de gehele veehouderij c.q. plantaardige sectoren die het instrument algemeen verbindend moeten krijgen voor het innen van heffingen voor een DGF c.q. PGF om zo te zorgen dat free riders worden uitgesloten. Deelt de minister deze veronderstelling? Zo nee, waarom niet? Hoe wordt door de minister geoordeeld over de vorming van producentenorganisaties (PO's)? Hoe groot is de kans dat IBO's en PO's vanuit Europees perspectief mogelijk worden gemaakt? Hoe groot is de kans dat IBO's en PO's in Nederland kunnen ontstaan? Kunnen IBO's en PO's op 1 januari 2014 functioneren? Welke ervaring uit het buitenland met IBO's en PO's zijn bij de minister bekend? Als binnen een keten in de vorm van IBO's afspraken worden gemaakt tussen het

bedrijfsleven, hoe verhouden dergelijke afspraken zich tot de mededinging wetgeving? Hoe wordt de vorming van deze IBO's en PO's in Nederland vorm gegeven?

Welke voorwaarden worden door de Europese Unie en/of het kabinet aan het opzetten van IBO's en PO's gesteld? Kunnen huidige (publiek-private) productschapsverordeningen ook aan IBO's en PO's worden gekoppeld? Zo nee, waarom niet? Onder welke voorwaarden kan regelgeving in de toekomst Algemeen Verbindend worden verklaard en als dit niet kan, waarom niet? Wil de minister beperkingen opleggen aan het aantal IBO's en PO's? Zo ja, waarom? Als er diverse IBO's en PO's zullen ontstaan, heeft u dan niet eigenlijk schappen opgeheven om tegelijk kleine schappen weer in te stellen? Is er dan wel sprake van een lastenbeperking voor het bedrijfsleven?

In de brief hebben de leden van de CDA-fractie ook kunnen lezen dat in de intrekingswet ook personele voorzieningen zullen worden getroffen. Een deel van het personeel van de schappen zal, volgens de brief, overgaan naar de Rijksoverheid. Voor het resterende deel zullen (mogelijk niet onaanzienlijke) afvloeiingskosten gemaakt moeten worden. Acht de minister het redelijk dat die kosten ten laste komen van de heffingsbetalers, ondanks dat zij daarvoor niets terugkrijgen?

Kan de minister aangeven of de inkrimping van de Rijksoverheid, te weten de vermindering van het aantal ambtenaren, een gebruikelijk goede dienstverlening aan bedrijven, zoals die vandaag de dag geleverd wordt door de schappen, hindert? Zo nee, hoe denkt de minister dat in de praktijk te realiseren? Zo ja, welke maatregelen gaat de minister daartegen nemen?

Welke juridische risico's worden gelopen door het schrappen van de PBO's? Is het waar dat er inmiddels procedures zijn gestart vanuit (delen van de) sectoren tegen het Rijk? Wie wordt vereffenaar? Kan het ministerie van Economische Zaken vereffenaar zijn als vanuit sectoren mogelijk juridische procedures lopen tegen het ministerie? Is er geen sprake van belangenverstremeling als het ministerie van Economische Zaken vereffenaar en contractpartij is bij het DGF en als het ministerie van Economische Zaken straks taken overneemt, dan hebben ze ook als uitvoerder een eigen belang, terwijl een vereffenaar toch onpartijdig behoort te zijn? Wat zijn de financiële risico's waarmee de vereffenaar kan worden geconfronteerd? Is het mogelijk dat het vermogen van de schappen, geld wat is bijeengebracht voor een specifiek doel, ook voor dat doel bestemd blijft? Zo nee, waarom niet?

Deelt de minister de mening van de leden van de CDA-fractie dat bijeengebracht vermogen, voor zover dat niet voor een specifiek doel is bijeengebracht, teruggegeven zou moeten worden aan de heffingsbetalers? Zo nee, waarom niet? Wat is er tegen om een private partij als vereffenaar te laten optreden, zo vragen deze leden.

Is het traject haalbaar per 1 januari 2014? Zo ja, kan de minister het stappenplan en de doorlooptijd aangeven? Wat zijn de risico's van dit traject en gaat de snelheid van deze lastige stappen niet ten kosten van de zorgvuldigheid? Garandeert de minister de volledige overheveling van alle publieke taken? Welke waarborgen worden er geboden om te verzekeren dat de betreffende taken uitgevoerd zullen blijven worden, zoals dat in het verleden gebeurd is? Is de minister van plan om alle productschapsverordeningen te vervangen door wettelijke regelingen? Zo nee, welke niet en waarom niet? Worden de publieke taken inclusief uitvoering zoals benoemd vanaf 1 januari 2014 gefinancierd uit de toegezegde 31 miljoen euro? Kan de minister garanderen dat de bijdrage van de ondernemers die nu via de productschappen geregeld was voor de

publieke taken niet in de toekomst via retributies bij de ondernemers worden geïnd, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Vragen van de leden van de D66-fractie

De leden van de fractie van D66 hebben kennisgenomen van de brief. Deze leden zijn ontstemd over het trage tempo van de opheffing. Zij zien hierin weer een bewijs hoe lastig het keer op keer blijft om een institutie op te heffen, zelfs als de Kamer daartoe heeft besloten.

De leden van de fractie van D66 zijn verbaasd over het feit dat deze brief inclusief de geringe voortgang pas in mei 2013 naar de Kamer is gestuurd. Zij vragen wat er gebeurd is sinds het regeerakkoord en de daarvoor reeds aangenomen moties die onvermijdelijk wezen naar het opheffen van de PBO's. Met andere woorden, waarom heeft het proces zo lang geduurd? Temeer omdat al hetgeen in de brief stond reeds bekend was en volledig lag in de lijn der verwachting.

De leden van de fractie van D66 zijn ontstemd over het feit dat de heffingen van enkele PBO's recent zijn verhoogd en misschien zelfs volgend jaar nog kunnen worden opgelegd. Opvallend is dat vooral PBO's hun heffing verhogen die geen taken hebben, die geborgd dienen te worden bij het ministerie van EZ of VWS. Om die reden vragen zij het kabinet of het mogelijk is om het proces van opheffing te differentiëren. Waar er geen taken van publiek belang in het geding zijn, zou het mogelijk moeten zijn om de opheffing te versnellen en veel irritatie bij ondernemers weg te nemen.

Als laatste willen de leden van de fractie van D66 voorstellen om bij het wetsvoorstel rondom het opheffen van de PBO's de consultatiefase over te slaan. Allereerst zijn alle meningen van alle partijen in en rond de PBO's allang bekend. Ten tweede is het traject al volledig uitgedokterd. Een aantal taken komen onder verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid, voor de rest is geen wettelijke heffing meer van toepassing. Ten derde is de te verwachten complexiteit van het wetsvoorstel gering. Graag horen deze leden dat de minister dit voorstel zal overnemen, zodat de opheffingswet reeds voor het zomerreces in de Kamer kan liggen en het wetgevingsproces nog voor 1 januari 2014 is afgerond.

Vragen van de leden van de ChristenUnie-fractie

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van de voortgangsbrief over de opheffing van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie. Deze leden hebben een aantal opmerkingen en vragen bij de brief.

De leden van de ChristenUnie-fractie zijn van mening dat de product- en bedrijfsschappen zich dienen te richten op kerntaken. Deze leden hebben echter zorgen over de gevolgen van de voorgestelde opheffing voor de exportpositie van Nederland, de aanpak van crises en de projecten gericht op innovatie en duurzaamheid die nu mede door de productschappen worden gefinancierd.

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat het kabinet de opheffing ziet als een kans om de lasten voor het bedrijfsleven te beperken, doordat de heffing verdwijnt. Kan het kabinet concreet aangeven wat het afschaffen van de productschappen betekent voor de kosten en administratieve lasten van agrariërs, zo vragen deze leden.

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat het kabinet 31 miljoen euro uittrekt voor de uitvoering van publieke taken. Deze leden vragen of het kabinet ook van plan is om het bedrijfsleven aanvullend hierop kosten in rekening te brengen voor verleende diensten of dat de uitvoering van de publieke taken volledig met het budget van 31 miljoen euro dient te gebeuren.

De leden van de ChristenUnie-fractie willen de verdeling van taken graag goed kunnen beoordelen en vragen de minister daarom een totaaloverzicht te geven van de huidige taken van product- en bedrijfsschappen, met daarbij een uitsplitsing naar taken die naar de ministeries van EZ en VWS gaan, taken die door de sectoren zelf moeten worden opgepakt en taken die wellicht nog ter discussie staan. In dit verband vragen deze leden hoe volgens het kabinet publieke taken worden gedefinieerd.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe de taken met betrekking tot de registratie van het antibioticagebruik in de veehouderij concreet worden geborgd.

De leden van de ChristenUnie-fractie constateren dat het kabinet vooral inzet op private, vrijwillige kwaliteitssystemen om de dier- en plantgezondheid en daarmee de exportpositie te waarborgen. Welke rol ziet het kabinet voor de overheid om toe te zien op het goed functioneren van deze systemen?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen hoe de rollen, taken en verantwoordelijkheden worden verdeeld tussen de overheid en de sectoren bij de aanpak van crisissituaties.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen wat de gevolgen zijn van de opheffing van de PBO voor de bijdrage van de overheid aan de topsectoren. Deze leden nemen aan dat deze bijdrage in stand blijft. Kan het kabinet aangeven welke alternatieve financieringsmogelijkheden, zoals genoemd in de brief, worden onderzocht? Zij zijn tevens bezorgd over de consequenties van het opheffen van de productschappen voor lopende projecten op het terrein van innovatie en verduurzaming die (mede) door de productschappen worden ondersteund, zoals het project Duurzame Zuivelketen. Hoe wil het kabinet garanderen dat goedlopende projecten niet abrupt zullen eindigen? De leden van de ChristenUnie-fractie vragen welke mogelijkheden voor nieuwe samenwerkingsvormen het kabinet ziet binnen het GLB.

De leden van de ChristenUnie-fractie lezen dat het kabinet van plan is om de publieke taken vanaf 1 januari 2014 over te dragen, mogelijk zonder dat hiervoor al de juridische grondslag is gecreëerd. Betekent dit ook dat vanaf 1 januari 2014 de productschappen geen heffingen meer kunnen opleggen, zo vragen deze leden. Deze leden willen op dit punt niet vooruit lopen op de formele opheffing en wensen eerst het voorstel voor de integrale intrekkingwet te behandelen voordat er onomkeerbare stappen worden genomen en er taken worden overgedragen. Zij vragen het kabinet waarom voor een omgekeerde volgorde wordt gekozen, temeer daar het kabinet zelf aangeeft dat het een complex proces is dat vraagt om zorgvuldigheid, zodat bij de uitvoering van publieke taken geen leemtes ontstaan en voor de werknemers van de schappen geen onnodige onzekerheid ontstaat.

Vragen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsbrief over de opheffing van de PBO's. Deze leden zijn zeer kritisch over de voorgenomen opheffing en hadden liever een afslanking van het

takenpakket gezien. Zij zien in de erkenning dat op een aantal terreinen nieuwe arrangementen tussen overheid en bedrijfsleven nodig zijn om onze positie als tweede exporteur van agrarische producten te behouden, een ondersteuning van de belangrijke positie die productschappen in met name de agrarische sector hebben. Het is de vraag of de nog onbekende nieuwe arrangementen dit voldoende over kunnen nemen.

De minister schrijft dat de kosten van de opheffing voor rekening komen van de schappen. De leden van de SGP-fractie zijn hier kritisch over, omdat het kabinet zelf in weerwil van de inzet van sectororganisaties besloten heeft om de schappen op te heffen en de reserves van de schappen nodig zijn om nieuwe arrangementen, zoals producentenorganisaties en/of interbranche-organisaties op te zetten. Wat betekent dit concreet voor de (reserves van de) verschillende schappen?

Sectororganisaties zien naast nadelen van de voorgenomen afbouw van de schappen ook kansen voor versterking van de positie van primaire producenten in de keten. De ruimte die in het nieuwe GLB geboden zal worden voor producentenorganisaties en interbranche-organisaties zal hierbij een belangrijke rol spelen. Het is echter nog onduidelijk hoe dit er concreet uit gaat zien. Het lijkt erop dat de oude schoenen uitgetrokken worden, voordat duidelijk wordt of de nieuwe schoenen wel passen. De leden van de SGP-fractie hebben daarom de volgende vragen. Is het de inzet van het kabinet om op Europees niveau zoveel mogelijk ruimte te krijgen voor producentenorganisaties en interbranche-organisaties om de genoemde nieuwe arrangementen te realiseren? Is het kabinet bereid om de sectororganisaties maximaal te faciliteren bij het benutten van de mogelijkheden die het nieuwe GLB zal gaan bieden?

Is het de bedoeling van het kabinet dat per 1 januari 2014 alle medebedrijfstaken overgebracht zijn naar de Rijksoverheid?

De leden van de SGP-fractie ontvangen graag meer informatie over de financiële onderbouwing van de taken die de Rijksoverheid overneemt. Zij maken zich zorgen over het beschikbare budget in verhouding tot het geld dat nodig is om deze taken uit te voeren. Welk budget is nodig om de over te nemen taken op een goede manier uit te voeren? Hoe verhoudt zich dat tot het via de begroting beschikbare budget? Welke consequenties heeft een eventueel tekort? Gaat het kabinet een eventueel tekort binnen de Rijksbegroting opvangen, zo vragen deze leden.

Via autonome productschapsverordeningen leverden productschappen een cruciale bijdrage aan een goede uitgangspositie van de agrarische sector voor de export. Een deel van deze taken zal niet overgenomen worden door de Rijksoverheid. De leden van de SGP-fractie vinden het van groot belang dat door de opheffing van de productschappen geen gaten gaan vallen. De bewindspersonen geven wel aan dat continuïteit van regels en afspraken rond plant- en diergezondheid van groot belang is, maar niet hoe zij er samen met de sector voor gaan zorgen hoe deze continuïteit daadwerkelijk geborgd gaat worden. Wat is de inzet van het kabinet, zo vragen deze leden.

De minister geeft aan dat met het opheffen van de productschappen feitelijk ook het convenant Diergezondheidsfonds eindigt. De minister tekent wel aan dat het noodzakelijk is dat de afspraken, onder andere over medefinanciering door het bedrijfsleven, worden voortgezet. De leden van de SGP-fractie vragen hoe het kabinet dit verder op gaat pakken. Is het de inzet van het kabinet om een nieuw convenant op te stellen? Welk tijdspad heeft het kabinet daarbij voor ogen? Hoe gaat het kabinet de financiering regelen?

De productschappen spelen ook een belangrijke rol bij de uitbraak van een besmettelijke dierziekte. De leden van de SGP-fractie vinden het van groot belang dat op korte termijn duidelijk wordt hoe in de nieuwe situatie de rollen, taken en verantwoordelijkheden in geval van crisissituaties verdeeld worden. Hoe gaat het kabinet dit vormgeven? Wat gebeurt er in de overgangperiode, zo vragen deze leden.

II. Antwoord / Reactie van de minister